

Rapport/Temanotat

**Situasjonen for de kristne i Irak per
april 2009**

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Arbeids- og inkluderingsdepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver.

Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

Opplysningene som blir lagt fram i rapportene og temanotatene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos rapporter og temanotater er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som rapportene omhandler.

© Landinfo 2009

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Storgaten 33 A

Postboks 8108 Dep

N-0032 Oslo

Tel: 23 30 94 70

Fax: 23 30 90 00

E-post: mail@landinfo.no

www.landinfo.no

Rapport/Temanotat **Irak: Situasjonen for de kristne i Irak per april 2009**

SUMMARY

After the invasion of Iraq in 2003, Christians have been pursued under allegations of supporting the occupiers. Several hundreds are killed, thousands have fled their homes and more than fifty churches have been bombarded. The Christian population has been halved.

Death threats, forced conversion and extortion made Christians flee to the north or to neighbouring countries.

It is known that both al-Qaeda in Iraq and Shi'a Muslim militias are behind the prosecution in Baghdad. A discussion concerning who the perpetrators are in the disputed areas in the north is a much more sensitive issue, and both Muslim extremists and Kurdish actors are blamed.

SAMMENDRAG

Etter invasjonen av Irak i 2003 ble kristne i stor grad anklaget for å støtte okkupantene fordi de deler samme tro. Flere hundre er drept, tusener er jaget på flukt fra sine hjem og et femtitalls kirker har blitt angrepet. Det antas at Iraks kristne befolkning er halvert siden 2003.

Kristne i Bagdad flyktet enten nordover i landet eller til Syria og Jordan etter å ha blitt utsatt for press om å konvertere til islam, betale for beskyttelse eller å forsvinne ut av byen. Det er antatt at det både er shia- og sunni-muslimske militante som står bak angrepene på kristne i Bagdad.

I Mosul har det også pågått alvorlige angrep mot kristne. Den siste store voldsbølgen fant sted høsten 2008 der anslagsvis 13 000 kristne forlot byen etter at flere var blitt drept i løpet av et par uker. Det verserer ulike teorier om hvem som står bak.

Irakiske myndigheter har iverksatt flere tiltak for å trygge kristne boområder og det er ikke rapportert om statlig maktmisbruk overfor den kristne minoriteten i løpet av foregående år. Derimot hevdes det fra flere hold at kristne blir utsatt for diskriminering i det offentlige arbeidsmarkedet.

INNHold

1. Innledning	5
2. Hvordan er situasjonen for de kristne i Irak i 2009	5
2.1 KRG-provinsene	5
2.2 De omstridte områdene	6
2.3 Bagdad	7
2.4 Basra	7
3. Hva slags reaksjoner er de kristne utsatt for	8
3.1 Bombing av kirkebygg	8
3.2 Personangrep	8
3.3 Konfiskering av eiendom	9
3.4 Annet	9
4. Hvem står bak eventuelle angrep mot kristne?	9
5. Mulighet for religionsutøvelse	10
6. Beskyttelsesgrunnlag	11
7. Referanser	12

1. INNLEDNING

Det er uvisst hvor mange kristne som fortsatt befinner seg i Irak. I henhold til International Religious Freedom Report 2008, Iraq, som utgis årlig av United States Commission on International Religious Freedom (USCIRF), er det anslagsvis mellom 550 000 og 700 000 kristne igjen i Irak. En rapport utgitt av The Centre for International Governance Innovation om minoriteter i Irak hevder tilsvarende at det er i underkant av 700 000 (Lamani 2009, s.10). Dette er en nedgang fra om lag 1.4 millioner i 2003.

De fleste kristne i Irak er assyrere som utgjør en egen etnisk gruppe. Assyrerne kan spore sine røtter i Irak fra år 5000 før Kristus. Iraks assyriske befolkning er likevel ingen ensartet gruppe. Hovedsakelig er de fordelt på tre ulike trosretninger. Hovedgruppen er khaldeere som følger en østlig retning av den katolske kirke (Chaldean Catholic Church of Babylon). Den nest største gruppen tilhører den assyriske ortodokse kirken mens en noe mindre gruppe tilhører The Syriac Orthodox Church. Et fåtall er assyriske protestanter (AINA 2008, USDS 2008, s. 2). Det finnes i tillegg arabiske kristne, armenere og kristne innenfor den anglikanske kirke (Lamani 2009, s. 11). Erkebiskopen av det armenske Diocese hevder at det bor mellom 15 000 og 16 000 armenske kristne i Irak, hovedsaklig i Bagdad, Basra, Kirkuk og Mosul. Man antar likeledes at det er mellom 5 000 og 6 000 evangeliske kristne igjen i Irak hvorav de fleste bor i nord eller i Bagdad og kun et fåtall i Basra (USDS 2008, s.2).

Det antas at om lag 50 % av de kristne i Irak er bosatt i Bagdad og mellom 30- 40 % i nord. De største kristne samfunn i nord befinner seg i og rundt Mosul, Erbil, Dohuk og Kirkuk (USDS 2008, s.2).

I følge lederen for en khaldeisk organisasjon i Ainkawa i Erbil er det omlag 380 000 kristne i Bagdad, inkludert ca 20 000 som har returnert i løpet av 2008, fortrinnsvis fra de kurdiske provinsene i nord (Intervju 8. mars 2009). Samme kilde hevder også at det kun er om lag 300 gjenværende kristne familier i Basra, hvilket er en nedgang fra ca 2000 familier i perioden før 2003.

2. HVORDAN ER SITUASJONEN FOR DE KRISTNE I IRAK I 2009

En relativt sett større andel kristne har forlatt Irak, enn sunni- og shiamuslimer. I henhold til UNHCR er 16 % av de irakiske flyktningene som er registrert i Jordan og Syria kristne (USCIRF 2008). Før 2003 regnet man med at ca 5 % av innbyggerne i Irak var kristne (Hussein & Freeman 2009).

2.1 KRG-PROVINSENE

I KRG-provinsene er kristne beskyttet og kan leve uten frykt for forfølgelse (USCIRF; intervju med khaldeisk kirkesamfunn og internasjonale organisasjoner i Erbil 2008). Ifølge UN OCHA i Erbil er det om lag 24 000 internt fordrevne i KRG-regionen. Om lag halvparten av alle internfordrevne flyktninger i Dahouk er kristne

mens andelen i Erbil er på ca. 20 prosent (IOM 2009, s. 6). De fleste av dem bor i leide leiligheter eller med slektninger. Kun et fåtall bor i leire.

I disse provinsene har kristne full bevegelsesfrihet, og de får i praksis fri adgang til provinsene om de kommer fra områder lenger sør i Irak. I realiteten betyr det at de møter få hindre i søknad om bostedstillatelse i KRG-regionen. Formelt er kravet om en garantist fortsatt eksisterende for alle internt fordrevne personer, men for kristne er det mindre strengt enn for andre irakere da kristne ikke anses som potensielle terrorister (USCIRF 2008, s.13; intervju med offisiell representant for KRG-myndighetene, mars 09). Dette viste seg bl.a. da KRG slapp inn flere av de omlag 13 000 kristne som ble fordrevet fra Mosul i september/oktober 2008. Ingen av disse var nødt til å oppgi noen sponsor.

1. desember 2008 falt sponsorkravet bort for irakere som ikke anses som internt fordrevne, men som likevel ønsker opphold i KRG-regionen (USCIRF 2008, s.13).

2.2 DE OMSTRIDTE OMRÅDENE

I de omstridte områdene er situasjonen for kristne fortsatt spent. Et stort antall kristne har flyktet fra Mosul pga. trusler og angrep. Det hevdes at de fleste av dem som flyktet etter angrepene i september/oktober har returnert og at de hovedsakelig bor på den vestre bredden av elven Tigris, på samme side som kurderne (intervju med khaldeisk organisasjon). Vestbredden ligger på østsiden av byen.

Mosul er fortsatt regnet som en utrygg sone for kristne, men de gjenværende lever i bydeler med vakt hold rundt.

De fleste internt fordrevne kristne som har flyktet fra Mosul og ikke returnert har bosatt seg enten i kristne distrikter i Ninewa-provinsen, som Tel Kaif og Hamdaniya (Qaraqosh), eller i Erbil og Dahouk (UNAMI 2008b). På disse stedene kan kristne leve under beskyttelse fra irakiske sikkerhetsstyrker, kurdiske peshmerga eller kristne militser. Å ferdes utenfor disse relativt sett trygge sonene er derimot risikabelt (intervju med UNHCR i Erbil). Som en konsekvens av utrygge reiseveier fra de kristne landsbyene til Mosul, er kristne bosatt utenfor byen i praksis, om enn ikke formelt, forhindret fra å arbeide eller studere i Mosul. Av samme grunner er tilgang til helsetjenester i Mosul også begrenset.

I henhold til USCIRF (2008) er kristne, på linje med andre minoriteter i de omstridte områdene, juridisk, politisk og økonomisk marginalisert. Bl.a. ble flere minoritetsgrupper systematisk forhindret fra å avgi stemme i Ninewa-provinsen ved valget i 2005. I den nye valgloven som ble vedtatt i 2008 ble artikkel 50, som sørget for en viss kvote for minoriteter i provinsstyrene, fjernet. Et tillegg ble imidlertid vedtatt for å bøte på skaden med det resultat at minoritetene fikk representasjon i de folkevalgte styrene i Bagdad, Basra og Ninewa men med færre seter enn de tidligere hadde hatt (USCIRF 2008).

I tillegg til en slik form for systematisk marginalisering, er minoritetene fanget i maktkampen som rår mellom de kurdiske selvstyremyndighetene og den irakiske sentralregjeringen om kontroll over områdene som bl.a. minoritetene bor i. De kristne i Ninewa er ikke samstemte i synet på hvilken side de skal støtte i den kurdisk-arabiske maktkampen og på hvem de foretrekker å bli beskyttet av og være administrativt tilknyttet. Noen kristne grupper har nær tilknytning til KRGs maktapparat og foretrekker følgelig tilknytning til de kurdiske provinsene. KRG har

gitt finansiell støtte til kirkesamfunn både i Ninewa-provinsen og i Erbil. Dette skyldes ikke minst innsatsen til KRGs tidligere finansminister Sarkis Aghajan Mamando som selv er kristen. Andre kristne har tilpasset seg arabisk kultur og føler sterkest tilknytning til sentralmakten. I tillegg hevdes det at kurdiske myndigheter står bak både konfiskering av land og angrep mot kristne i Ninewa (USCIRF 2008; intervju med kristent samfunn i KRG).

Assyrian Council of Europe (ACE 2009) gjengir en rapportering fra tre internasjonale valgobservatører som overvåket valgprosessen i den nordlige delen av Ninewa-provinsen i januar 2009. Disse observatørene avdekket intern maktkamp i Hamdaniya (Qaraqosh) mellom kristne politiske grupper som har ulike syn på hvem de kristne bør støtte i den kurdisk-arabiske maktkampen. Det ble rapportert om kjøp av stemmer og trakassering for å drive valgkamp for motparten. Valgobservatørene beskriver den ene kristne valglistens nærhet til den kurdiske selvstyregjeringen og hvordan denne valglisten (the Ishtar slate) har drevet systematisk trakassering og press for å svekke det andre store kristne partiet, Assyrian Democratic Movement.

2.3 BAGDAD

Andelen kristne i Bagdad har blitt betraktelig redusert siden 2006. Kristne har blitt utsatt for vold, trusler, kidnappinger og drap. Vold mot kristne har avtatt på linje med annen vold, men fortsatt regnes kristne som en utsatt gruppe (intervjuer med khaldeisk organisasjon og internasjonale organisasjoner i Erbil). I perioden 2006-2008 mottok kristne skriftlige og muntlige drapstrusler fra militante som krevde at folk enten betalte beskyttelsespenger for å få lov til å bli boende, konverterte til Islam eller forlot nabolaget om de skulle unngå å bli drept. Det er uklart i hvor stor grad slik trakassering fortsatt pågår i Bagdad. Myndighetene har sendt soldater til bydeler der de kristne hovedsakelig bor for å beskytte dem, men det hevdes likevel av internasjonale organisasjoner at de kristne i realiteten ikke har noen effektiv beskyttelse fra statlig hold (intervju med internasjonal organisasjon i Amman, mars 2009). De kristne har imidlertid dannet egne militser til forsvar av områdene de bor i.

2.4 BASRA

Landinfo har ikke kommet over oppdatert informasjon om hvordan situasjonen er for de få gjenværende kristne i Basra. Hvorvidt de betaler for beskyttelse eller har god nok myndighetsbeskyttelse er uvisst, men Iraq Body Count (IBC), som rapporterer om alle sivile dødsfall som følge av voldelige hendelser, har ikke rapportert om angrep der kristne i Basra har blitt drept i løpet av siste halvår (IBC 2009).

Mange av de kristne som tidligere bodde i Basra jobbet innenfor oljeindustrien, og i henhold til det en khaldeisk organisasjon i Erbil, har mange av disse emigrert til Vesten (intervju, mars 2008).

3. HVA SLAGS REAKSJONER ER DE KRISTNE UTSATT FOR

På tross av at voldsnivået i Irak generelt har blitt betydelig redusert i løpet av 2008 og 2009 sammenlignet med de to foregående årene, så er de kristne fortsatt utsatt for ulike typer overgrep enkelte steder i Irak.

3.1 BOMBING AV KIRKEBYGG

Siden 2004 har 52 kirker og/eller klostre blitt bombardert, rasert eller okkupert i Irak (AINA 2008; BetBasoo 2009, s.17). De fleste av angrepene har skjedd i Bagdad der 33 kirker eller kirkelige bygg har blitt rammet. I Mosul og Kirkuk har henholdsvis 13 og fem kirkebygg blitt bombet, mens én kirke ble rammet av en eksplosjon i Ramadi i Anbar-provinsen i 2005.

Totalt i løpet av 2008 ble 13 kirker eller klostre bombet; fire i Bagdad, syv i Mosul og to i Kirkuk. Syv kirker og klostre i Mosul og Bagdad ble bombet under den ortodokse julefeiringen 8. januar 2008. Senere samme måned ble St. Maskinta kirken, som også fungerer som et barnehjem for jenter, rammet av en eksplosjon (UNAMI 2008a). Det siste registrerte angrepet mot en kirke skjedde i Mosul 13. oktober 2008 (BetBasoo 2009, s. 18).

3.2 PERSONANGREP

UNAMI (2008a) hevder i sin menneskerettighetsrapport for første halvdel av 2008 at minoriteter fortsatt er spesielt utsatt, fortrinnsvis i Ninewa og Tameem provinsene. I løpet av denne perioden rapporterer UNAMI at 17 kristne ble utsatt for voldelige angrep eller kidnappinger, hvilket resulterte i ti dødsfall. Ni av tifellene fant sted i Mosul, og de resterende i Basra, Bagdad og Kirkuk (UNAMI 2008a). En av de mest omtalte hendelsene var angrepet på erkebiskop Paulos Faraj Rahho i den khaldeiske kirken i Mosul 28. februar. Han ble kidnappet på vei ut av Holy Spirit Church i Al-Noor mens hans sjåfør og livvakt ble drept på stedet. Erkebiskopen ble funnet drept ti dager senere og var da den tredje kirkelederen som var drept siden 2006 (UNAMI 2008a). En ny rapport fra UNAMI for siste halvår av 2008 foreligger ikke, men i angrepene i Mosul høsten 2008 ble mellom 10-12 kristne drept (Cockburn 2008; Samuels 2008; Jones 2008; Cole 2008). I november ble to kristne søstre drept mens deres mor ble såret i angrepet (Aswat al-Iraq 2008).

Som følge av angrepene på kirker og kristne ledere, har man iverksatt sikkerhetstiltak som ekstra vakthold i tillegg til at kors på kirkespirene har blitt fjernet. I enkelte områder har prester sluttet å ikle seg prestedrakter (USCIRF 2008, s. 7).

UNAMI (2008a) rapporterer at minoriteter har blitt tvunget til å identifisere seg som kurder eller araber for å få tilgang til utdanning og helsetjenester. Videre hevdes det at minoriteter har blitt tvunget til å selge eiendommer med det resultat at de har blitt nødt til å flykte fra Irak.

Før valget i januar 2009 har kristne i Mosul merket økt omfang av trusler. Brev med påskriften 'Leave crusaders, or have your heads cut off' ble levert på døren til kristne sammen med to geværpatroner (Hussein & Freeman 2009). Kristne rapporterer at de blir omtalt og behandlet som spioner for okkupasjonsmakten fordi de deler samme religiøse tro (Hussein & Freeman 2009).

Kristne i Bagdad har vært utsatt for drapstrusler, kidnappinger og utpressing som pressmiddel for å jage de ut av byen. USCIRF (2008) rapporterer at militante islamister gikk fra dør til dør i Doura-distriktet i Bagdad for å gi de kristne et valg mellom å forlate byen eller å betale *jizyah* – en skatt ikke-muslimer i muslimske land måtte betale i tidligere tider i henhold til visse tolkninger av Islam. Betaling av *jizya*-skatten ble den gang oppfattet som et bevis på ikke-muslimenes aksept av staten de levde i og dens lover. Til gjengjeld skulle skattebetalerne ha krav på trosfrihet, en viss religiøs autonomi, statlig beskyttelse samt være fritatt for militær verneplikt og muslimske skatter. Det er uvisst i hvor stor grad dette fortsatt inntreffer i 2009. Militsene har i dag langt mindre spillerom til å true minoriteter sammenlignet med forholdene i 2006-2008 hovedsaklig pga styrket statlig kontroll. Lederen for et av de kristne kirkesamfunnene i KRG hevdet i et intervju i mars 2009 at de kristnes situasjon i Doura-distriktet i Bagdad var forbedret, men hevdet likevel at det fortsatt ble betalt beskyttelses penger til Mehdi-hæren (intervju).

3.3 KONFISKERING AV EIENDOM

USCIRF (2008) skriver at KRG har konfiskert eiendommer og bygget kurdiske bosettinger på eiendommer tilhørende kristne og yezider i områder nord for Mosul.

Det rapporteres også at kristne er i dialog med KRG-myndighetene om å få kjøpe tilbake eiendommer som kristne ble tvunget til å selge under Saddam Husseins regime. Det skal derimot være noe misnøye blant de kristne fordi de oppfatter at denne prosessen treneres av kurdiske myndigheter (USDS 2008).

3.4 ANNET

Som nevnt over har det blitt rapportert om press og trakassering av kristne i forbindelse med provinsvalget i 2009. Valgobservatører har varslet at det forekom trusler og kjøp av stemmer i forkant av valget (ACE 2009). På bakgrunn av dette hevder samme rapport at mange, spesielt de med lav inntekt, avga stemme under press.

Ellers har det blitt rapportert at kristne og andre minoriteter har blitt nektet adgang til universitetet i Mosul av islamistiske grupper (intervjuer med lokale organisasjoner Erbil). I og med at militsenes stilling er svekket, er ikke dette i samme grad lenger et problem.

4. HVEM STÅR BAK EVENTUELLE ANGREP MOT KRISTNE?

Det ligger høyst sannsynlig både kriminelle, religiøse og politiske motiver bak angrepene på kristne.

Man har ingen sikre holdepunkter for hvem det er som står bak angrepene som har funnet sted i de omstridte områdene, inkludert de som fant sted i Mosul i september/oktober 2008. Etter at kristne ledere ba om at hendelsen skulle granskes av en internasjonal komité, har det i stedet blitt nedsatt en statlig komité, Disputed Areas Committee, som først og fremst skal foreslå tiltak som kan bedre forholdene mellom KRG-myndighetene og sentralregjeringen, men som også skal undersøke

hvem som sto bak angrepene. Denne komiteen kom med et utkast til rapport i desember 2008, men er ikke forventet å publisere en offentlig rapport før i desember 2009 (SIGIR 2009, s. 77).

De fleste påstandene gjengitt i media har gått i retning av at al-Qaida i Irak og andre muslimske ekstremister sto bak angrepene som rammet kristne i perioden 28. september til medio oktober (BBC 2008a; Klapper 2008; Cockburn 2008; Samuels 2008). Andre kilder, har hevdet av kurdiske miljøer med støtte fra kurdiske selvstyremyndigheter sto bak noen av de første angrepene. Troverdige kilder i Erbil, som ønsker å være anonyme, begrunner denne mistanken med at det var merkelig at alle angrepene skjedde i kurdisk kontrollerte områder øst i byen. Derrest ble det registrert ualminnelig høy aktivitet på sjekkpunktene inn til KRG fra Ninewa som om de var klare for å ta imot en større flyktingestrøm. Samme kilder hevder samtidig at KRG-myndighetene har interesse av å vise at de legger forholdene godt til rette for kristne; for det første for å overbevise kristne om å gå inn for at de omstridte områdene bør falle inn under kurdisk kontroll, og for det andre fordi det vil vekke positive reaksjoner i Vesten at KRG tar vel imot kristne (intervjuer i Erbil, mars 2009).

Det kan derfor virke paradoksalt at kurdiske selvstyremyndigheter skulle stå bak eller stilltiende støtte trakassering og angrep på kristne i Ninewa, men angrepene kan likevel ha vært ment å presse kristne til å støtte kurdiske krav i de omstridte områdene. En annen teori går ut på at kurderne ønsket å jage de kristne ut av Mosul for å endre byens demografiske sammensetning før provinsvalget i januar 2009 (BBC News 2008b; Jones 2008; Cole 2008). Pga. sakens sensitivitet, er det vanskelig å få bekreftet antakelser om at angrep mot kristne faktisk har hatt støtte fra KRG.

Etter Landinfos oppfatning er det grunn til å tro at angrepene på kristne har vært utført av ulike grupper som har delvis de samme målene, nemlig å øke sin egen makt og innflytelse i området. Det kan gjøres ved å skremme minoriteter bort slik at stor grad av minoritetstilstedeværelse i et område ikke skal være til hinder for tilknytning til KRG eller ved å skremme folk til å innordne seg den rådende makt. Det er ut fra slik argumentasjon ikke usannsynlig at både kurdiske og arabiske militante sto bak angrepene på kristne i Mosul høsten 2008.

Det kan legges til at irakiske myndigheter allerede 17. oktober 2008 arresterte seks menn i forbindelse med angrepene på kristne i Mosul, og fire av disse var bosatt i KRG-regionen med tilknytning til det Kurdisk Demokratiske Partiet (Cole 2008).

Når det gjelder angrep mot kristne i Bagdad så har både al-Qaida i Irak, Mehdi-hæren og andre shia-militser stått bak (USCIRF 2008).

5. MULIGHET FOR RELIGIONSUTØVELSE

Den irakiske konstitusjonen stadfester at Islam er landets offisielle religion. Andre religiøse grupper som kristne, yezider og mandeere har full religiøs frihet, men konstitusjonen stipulerer at ingen lover kan vedtas dersom de strider med islamske verdier (USDS 2009). På tross av at kristne i henhold til loven fritt kan praktisere sin religiøse tro, er de fortsatt utsatt for press fra konservative og ytterliggående

islamistiske elementer til å tilpasse seg deres oppfatning av islams levereregler (USDS 2009).

I perioder har manglende sikkerhet gjort det vanskelig for kristne å gå til kirken. I tillegg har flere kirker blitt ødelagt i voldshandlinger og prester har blitt drept, som nevnt over. Det gjør at utførelse av religiøse ritualer som dåp, bryllup og feiring av religiøse høytider både kan være praktisk vanskelig og innebære en viss risiko.

Det har også blitt rapportert at kvinner har blitt presset til å bære slør uavhengig av religiøs trosretning (USDS 2009). Videre hevdes det at det forekommer diskriminering på offentlige arbeidsplasser ved at ulike statlige departementer og etater ansetter folk med samme trosretning som ministeren selv (USDS 2009).

For øvrig rapporterer USDS at myndighetene ikke har brutt med den enkeltes rett til fri religionsutøvelse i løpet av 2008. Likeledes har ikke myndighetene begrenset retten til å danne partier på bakgrunn av religiøs oppfatning. Det som til en viss grad har inntruffet er at ikke-muslimer ved enkelte skoler og offentlige steder har blitt tvunget til å tilpasse seg konservativ islamsk praksis (USDS 2008). Det var heller ingen rapportering om at noen personer var arrestert på bakgrunn av religiøs oppfatning.

6. BESKYTTELSESGRUNNLAG

Etter angrepene mot kristne i Mosul i september og oktober i fjor, ble to politibrigader sendt til kristne områder for å beskytte innbyggerne og kirkene der (Cockburn 2008, USDS 2009). Den irakiske regjeringen anmodet allerede i slutten av oktober de som hadde flyktet til å returnere til Mosul og tilbød US\$ 900 til alle familier som vendte tilbake som kompensasjon for eventuelle tap (Samuels 2008).

Av ytterligere tiltak, etablerte Iraks nasjonale sikkerhetsråd en komité for å vurdere situasjonen i Mosul. Statsministeren iverksatte også en granskning av angrepene, men resultatene har foreløpig ikke blitt fremlagt (USDS 2009).

I september 2008 publiserte Menneskerettighetsdepartementet en rapport om minoriteter som både gjorde rede for minoritetenes krav og rettigheter samtidig som den kom med anbefalinger om statlige tiltak som burde iverksettes for å bedre deres situasjon (USDS 2009).

I tillegg har de irakiske styrkene i samarbeid med koalisjonsstyrkene i løpet av 2008 slått hardt ned på militante grupper i Basra, Bagdad og Ninewa som er de provinsene med høyest andel minoriteter.

I henhold til UNHCR har voldsnivået blitt redusert i Mosul som følge av de økte sikkerhetstiltakene (USDS 2009).

For å sikre minoritetenes representasjon i provinsstyrene, ble en erstatning for § 50 i den lokale valgloven vedtatt. Denne gir riktignok minoritetene minimal politisk innflytelse og er en svekkelse av tidligere forordninger.

Landinfo har ikke kommet over rapporter som hevder at kristne blir diskriminert i det irakiske rettsvesenet.

7. REFERANSER

Skriftlige kilder

- AINA, dvs. Assyrian International News Agency (2008, 19. desember). Church bombings in Iraq since 2004. *AINA*. Tilgjengelig fra <http://www.aina.org/news/20080107163014.htm> [lastet ned 21. april 2009]
- Assyrian Council of Europe (ACE) (2009, 8. februar). *Violations and other threats against Assyrians. Case in point Qaraqosh*. Brussel: ACE. Tilgjengelig fra <http://www.aina.org/releases/aceevin.pdf> [lastet ned 21. april 2009]
- Aswat al-Iraq (2008, 12. november). 3 Christian women killed, wounded in Mosul. *Aswat al-Iraq*. Tilgjengelig fra <http://en.aswataliraq.info/?p=102938> [lastet ned 21. april 2009]
- BBC News (2008a, 15. oktober). More Iraqi Christians flee Mosul. *BBC News*. Tilgjengelig fra http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/7671609.stm [lastet ned 21. april 2009]
- BBC News (2008b, 17. oktober). Viewpoint: Mosul Christians. *BBC News*. Tilgjengelig fra http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/7676619.stm [lastet ned 21. april 2009]
- BetBasoo, Peter (2009, 16. januar). *Incipient Genocide. The Ethnic Cleansing of the Assyrians of Iraq*. [s.l.]: Assyrian International News Agency. Tilgjengelig fra <http://www.aina.org/reports/ig.pdf> [lastet ned 21. april 2009]
- Cockburn, Patric, (2008, 13. oktober). Pogrom Against Mosul's Christians. *Counterpunch*. Tilgjengelig fra <http://www.counterpunch.org/patrick10132008.html> [lastet ned 21. april 2009]
- Cole, Ethan (2008, 20. oktober). 15,000 Iraqi Christians Driven Out of Mosul. *The Christian Post*. Tilgjengelig fra <http://www.christianpost.com/Intl/Persecution/2008/10/15-000-iraqi-christians-driven-out-of-mosul-20/index.html> [lastet ned 21. april 2009]
- Hussein, Aqeel & Colin Freeman (2009, 6. januar). "Leave crusaders, or have your heads cut off". *Telegraph Media Group*. Tilgjengelig fra <http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/1537793/Leave-crusaders-or-have-your-heads-cut-off.html> [lastet ned 21. april 2009]
- Immigration and Refugee Board of Canada (2009, 15. januar). *Iraq: Overview of the situation of Christians; violence against Christians in Baghdad and the North; displacement; government protection; situation of the Christian minority in the Kurdistan region (2003-2008)*. Ottawa: Immigration and Refugee Board of Canada. Tilgjengelig fra <http://www.unhcr.org/cgi-bin/texis/vtx/refworld/rwmain?page=printdoc&docid=49913b5e17> [lastet ned 22. april 2009]

- Iraq Body Count (IBC) (2009). *Iraq Body Count*. London: IBC. Tilgjengelig fra <http://www.iraqbodycount.org/> [lastet ned 22. april 2009]
- Jones, Aidan (2008, 25. oktober). Killings force 13,000 Christians to flee Mosul. *The Guardian*. Tilgjengelig fra <http://www.guardian.co.uk/world/2008/oct/25/iraq-religion> [lastet ned 21. april 2009]
- Klapper, Bradley S. (2008, 11. oktober). Official: 3,000 Christians Flee Iraq's Mosul. *ABC News*. Tilgjengelig fra <http://abcnews.go.com/International/wireStory?id=6010716> [lastet ned 21. april 2009]
- Lamani, Mokhtar (2009, 9. januar). *Minorities in Iraq. The other victims*. Waterloo, Ontario: The Centre for International Governance Innovation (CIGI). Tilgjengelig fra <http://www.uslaboragainstar.org/article.php?id=18076> [lastet ned 22. april 2009]
- Samuels, Lennox (2008, 28. oktober) What's Behind the Attacks on Christians in Mosul? *Newsweek* [blogg]. Tilgjengelig fra <http://blog.newsweek.com/blogs/checkpointbaghdad/archive/2008/10/28/what-s-behind-the-attacks-on-christians-in-mosul.aspx> [lastet ned 22. april 2009]
- SIGIR, dvs. Special Inspector General for Iraq Reconstruction (2009, 30. januar). *Quarterly Report and Semiannual Report to the United States Congress*. Arlington, Virginia: SIGIR. Tilgjengelig fra http://www.sigir.mil/reports/quarterlyreports/Jan09/pdf/Report_-_January_2009_LoRes.pdf [lastet ned 22. april 2009]
- UN Assistance Mission for Iraq (UNAMI) (2008a). *Human rights report 1 January – 30 June 2008*. Amman: UNAMI. Tilgjengelig fra www.uniraq.org/documents/UNAMI_Human_Rights_Report_January_June_2008_EN.pdf [lastet ned 22. april 2009]
- UN Assistance Mission for Iraq (UNAMI) (2008b, 14. oktober). *Situation Report no. 2. Displacement of Christians from Mosul, Ninewa Governorate*. Erbil: UNAMI. Tilgjengelig fra <http://ochaonline.un.org/OchaLinkClick.aspx?link=ocha&docId=1095302> [lastet ned 22. april 2009]
- U.S. Commission on International Religious Freedom (USCIRF). (2008, 24. desember). *Report of the United States Commission on Religious Freedom on Iraq*. Washington, DC: USCIRF. Tilgjengelig fra <http://www.uscirf.gov/images/iraq%20report%20final.pdf> [lastet ned 22. april 2009]
- USDS dvs. U.S. Department of State (2009, 25. februar) *2008 Human Rights Report: Iraq*. Washington, DC: USDS. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/g/drl/rls/hrrpt/2008/nea/119116.htm> [lastet ned 22. april 2009]

- USDS, dvs. U. S. Department of State (2008, september) *Iraq. International Religious Freedom Report 2008*. Washington, DC: USDS. Tilgjengelig fra <http://www.state.gov/g/drl/rls/irf/2008/108483.htm> [lastet ned 22. april 2009]

Muntlige kilder

Intervjuer foretatt på fact-finding-reise til Erbil, Sulemaniya og Amman i mars og april 2009.

- Internasjonale organisasjoner i Amman.
- Khaldeisk organisasjon, Erbil.
- Lokale og internasjonale organisasjoner, KRG.
- Representant for den kurdiske regionalregjeringen (KRG).
- UNHCR, Erbil.